23/03/2023

Αλλάζει όψη το Προσκύνημα του Οσίου Ιωάννη του Ρώσσου – Συνεργασία Ι.Μ. Χαλκίδος και Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χαλκίδος

Προγραμματική σύμβαση για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση της ανάπλασης του περιβάλλοντα χώρου του Προσκυνηματικού Ιερού Ναού του Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου συνυπέγραψαν ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, ως Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ιερού Προσκυνήματος την Πέμπτη 23 Μαρτίου 2023.

Η υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση της πράξης: **«Αποπεράτωση έργου ανάπλασης περιβάλλοντος χώρου Προσκυνηματικού Ιερού Ναού Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου»**

προϋπολογισμού 440.000 ευρώ, πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Μικρασιατικού Πολιτισμού Προκοπίου, παρουσία του Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Εύβοιας Γιώργου Κελαϊδίτη, του Περιφερειακού Συμβούλου και Προέδρου του Δ.Σ. της Αναπτυξιακής Εύβοιας Α.Ε., του Δημάρχου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας Γιώργου Τσαπουρνιώτη, και λοιπών αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών.

Εκ του Ιερού Προσκυνήματος παρευρέθηκαν ο Αντιπρόεδρος και Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως, Αρχιμ. **Νικόδημος Ευσταθίου**, ο Προϊστάμενος του Ιερού Προσκυνήματος, Πρωτοπρεσβ. Ιωάννης Μάρκου, ο κ. Πρόδρομος Ενωτιάδης, μέλη του Δ.Σ. και ο Γενικός Γραμματέας του Ι. Προσκυνήματος κ. **Δημήτριος Τούσης.**

Φυσικό αντικείμενο του έργου είναι η ανάπλαση του περιβάλλοντα χώρου του Προσκυνηματικού Ναού, επιφανείας 6 στρεμμάτων, που αποτελεί τον βασικό κοινόχρηστο χώρο και χωρίζει το **Προκόπι** σε δύο σχεδόν ίσα τμήματα.

Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα CLLD/LEADER και περιλαμβάνει:

– Πλήρη ανακατασκευή των εξωτερικών επιφανειών (δαπέδων) πέριξ του Ιερού Ναού.

– Διαμόρφωση προσβάσεων και κυκλοφορίας για ΑμεΑ με τις σύγχρονες απαιτήσεις που καθορίζονται από τη Μελέτη Προσβασιμότητας.

– Προμήθεια και εγκατάσταση φωτισμού ανάδειξης για το χώρο του Ιερού Ναού.

– Αποπεράτωση των δαπέδων της προσκυνηματικής πορείας και λοιπών βατών επιφανειών περιβάλλοντος χώρου.

– Προμήθεια και εγκατάσταση φωτισμού περιβάλλοντος χώρου.

– Προμήθεια και τοποθέτηση του απαραίτητου αστικού εξοπλισμού και σήμανσης

σύμφωνα με την μελέτη και τα συμβατικά τεύχη αυτού.

Μετά την υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης, ο **Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός** δήλωσε: *«Είχαμε σήμερα τη χαρά να επισκεφθούμε το Προκόπι και να συνυπογράψουμε προγραμματική σύμβαση με τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας για την ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου του ιερού ναού Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου. Αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ιερά προσκυνήματα της χώρας μας. Στόχος μας είναι να το καταστήσουμε ακόμη πιο ελκυστικό, ώστε μαζί με το παρακείμενο Μουσείο Μικρασιατικού Πολιτισμού να αναδειχθεί ακόμη περισσότερο ως ένας σημαντικός πόλος έλξης επισκεπτών. Παράλληλα, θα αναβαθμιστεί ο βασικός κοινόχρηστος χώρος αναψυχής των κατοίκων της περιοχής.»*

Ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος** τόνισε ότι με το έργο αυτό ολοκληρώνεται η μελέτη διαμόρφωσης του ημιτελούς πάρκου του Ιερού Προσκυνήματος, το οποίον θα αποτελέσει στολίδι του Νέου Προκοπίου και χώρο αναψυχής των προσκυνητών του **Οσίου Ιωάννου** του και εξέφρασε τις

θερμότατες ευχαριστίες του προς τον Περιφερειάρχη κ. Φάνη Σπανό, τον Αντιπεριφερειάρχη κ. **Γεώργιο Κελαϊδίτη,** και τον συντοπίτη του, Πρόεδρο της Αναπτυξιακής κ. Ευάγγελο Κούκουζα, τον Δήμαρχο Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννης κ. Γεώργιο Τσαπουρνιώτη, καθώς επίσης και σε όλους τους παράγοντες και υπευθύνους των Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας και της Αναπτυξιακής για την πολύτιμη συμβολή τους.

Αναφέρθηκε επίσης ευγνωμόνως και στον Ευβοέα **Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Σίμο Κεδίκογλου**, για την σχέση του με τον Όσιο και την βοήθειά του και για το έργο αυτό.

Επεσήμανε την αξία της συνεργασίας μεταξύ των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της **Εκκλησίας**, απ’ την οποία μόνο καλά και ωφέλιμα προκύπτουν για την κοινωνία.

Ευχήθηκε προς όλους εγκάρδια, να έχουν την ευλογία του **Οσίου Ιωάννου** και προανήγγειλε εορταστικές και άλλες εκδηλώσεις που, συν Θεώ προγραμματίζονται για το 2024, με αφορμή την συμπλήρωση 100 ετών από της ελεύσεως του Ι. Λειψάνου του **Οσίου Ιωάννου** στην **Εύβοια**.

Σύντομος βίος του Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου

Πατρίδα του η Ν. Ρωσσία (Ουκρανία)

Σαν πιθανότερη χρονολογία της γέννησής του είναι το έτος 1690. Και τούτο γιατί στους πολέμους που άρχισαν το 1711 και τελείωσαν το 1718 είναι στρατιώτης του Τσαρικού Στρατού του Μεγάλου Πέτρου της Ρωσσίας. Τα Τουρκικά στρα-τεύματα ήσαν ακατάβλητα, βάδιζαν από νίκη σε νίκη, είχαν σπείρει τον τρόμο σ' όλα τα έθνη. Στρατιώτης ο **Όσιος Ιωάννης** μάχεται για να υπερασπισθεί την πατρίδα του, τη Ρωσσία. Γαλου-χημένος με τα νάματα της Ορθοδοξίας από τους Χριστιανούς γονείς του, τον συγκλονίζει η φρίκη του πολέμου, τα χιλιάδες παλληκάρια, γυναικόπαιδα, γέροι που κείτονται νεκροί στο πέρασμα της λαίλαπας, της πολεμικής μανίας των εχθρών.

Στις μάχες για την ανακατάληψη του Αζώφ με χιλιάδες άλλους συμπατριώτες του, αιχμαλωτίζε-ται και οδηγείται στην Κωνσταντινούπολη. Απ’ εκεί στο Προκόπιο, κοντά στην Καισάρεια της Καππαδοκίας της Μ. Ασίας, στην κατοχή ενός Αγά που διατηρούσε στρατόπεδο των Γενιτσάρων.

Βασανίζεται να αρνηθεί το Χριστό

Καταδικασμένος ψυχολογικά στην περιφρόνη-ση και το μίσος των Τούρκων, είναι ο «κιαφίρ», ο «άπιστος» που του αξίζουν σκληρά βασανιστήρια. Και τον χτυπούν με

χοντρά ξύλα ραβδιά, τον κλω-τσούν, τον φτύνουν, του καίνε τα μαλλιά και το δέρμα της κεφαλής του με πύρινο τάσι. Τον πετούν στις κοπριές του σταύλου και τον υποχρεώνουν να ζει με τα ζώα.

Απαντά στα βασανιστήρια

Υπομένει όλα τα βασανιστήρια με καρτερία και αξιοθαύμαστη γενναιότητα. Λάμπει ο αδαμάντινος χριστιανικός του χαρακτήρας. Σαν τον ήλιο λάμπει ο υπέροχος εσωτερικός του κόσμος που ολόκληρος από τα παιδικά του χρόνια είναι δοσμένος στο **Χριστό**. Στους ξυλοδαρμούς, στις βρισιές και στις κλωτσιές των Τούρκων, απαντά με τα λόγια του Παύλου: «ποιος μπορεί να με χωρίσει από την αγάπη του Χριστού μου; Θλίψις ή στενο-χώρια ή διωγμός ή γυμνότης ή αιχμαλωσία;». Έχω πεποίθηση, πίστη και αγάπη στον Κύριό μου Ιησού Χριστό τον Μονογενή Υιό του **Θεού** μου και τίποτε απ' όλα τα δεινά, δεν θα με χωρίσει από την αγάπη Του.

Σαν αιχμάλωτος υπακούω στις προσταγές σου, στις δουλικές εργασίες. «Πειθαρχείν δει Θεώ μάλλον ή άνθρώποις». Ενθυμούμαι το αγκάθινο στεφάνι, τους εμπτυσμούς, τους κολαφισμούς, τα ραπίσματα και αυτόν τον σταυρικό θάνατο και είμαι πρόθυμος να υποστώ και εγώ τα μεγαλύτερα και δεινότερα βάσανα και αυτόν τον θάνατον, τον Ιησού μου όμως δεν τον αρνούμαι.

Δέχεται ο **Όσιος Ιωάννης** τους σκληρούς όρους της μαρτυρικής ζωής, τα βασανιστήρια, τη διαμο-νή με τα ζώα στο σταύλο που του θύμιζε, όπως έλεγε, το σταύλο της Βηθλεέμ· τις ασκήσεις, νηστείες, αγρυπνίες, προσευχές σε τέτοιο βαθμό, που δαμάσθηκε η θηριωδία των Τούρκων και έκπληκτοι τον ονομάζουν «βελή», άγιο.

Σε συνεστίαση Τούρκων αξιωματούχων θαυμα-τουργικά έστειλε με Άγγελο Κυρίου φαγητό σε χάλκινο πιάτο από το Προκόπιο της Μ. Ασίας στην Μέκκα της Αραβίας και ο Τούρκος Αγάς το έφαγε εκεί ζεστό. επιστρέφοντας έδειξε το πιάτο με το οικόσημο στους αξιωματούχους τρεις μήνες μετά. Το θαύμα αυτό που έγινε από τον Όσιο κατά παραχώρηση του Κυρίου, σταμάτησε το μίσος και την αδιάλλακτη μανία των βασανιστών του. Η πνευματική και ηθική ακτινοβολία του εδάμασε την θηριωδία των Τούρκων.

Το τέλος

1730 Μαΐου 27. Ένα στήριγμα είχε σε όλους τους αγώνες του και μία παρηγοριά στην τραχειά ζωή των βασανιστηρίων. Κατέφευγε σε προσευχές, γονυκλισίες, αγρυπνίες και κοινωνούσε κρυφά από τους Τούρκους, τα Άχραντα Μυστήρια. Η Θεία Κοινωνία κάθε Σάββατο ήταν η μεγάλη του ξεκού-ραση και ανάπαυση. Τελευταία ημέρα, 27 Μαΐου του 1730, ειδοποίησε τον ιερέα και εκείνος του πήγε τη Θεία Κοινωνία μέσα σε ένα μήλο που το είχε κουφώσει. Κοινώνησε εκεί στο σταύλο για τελευταία φορά. Η πρόσκαιρη αιχμαλωσία του, η δεινή κακοπάθεια πήραν τέλος· ο θαυμαστός **Όσιος Ιωάννης** πέρασε στην αιώνια αγαλλίαση και μακαριότητα, μόλις πήρε τα Άχραντα Μυστήρια.

Ο ενταφιασμός

Οι ιερείς και πρόκριτοι Χριστιανοί του Προκο-πίου, με άδεια του Τούρκου πήραν το σώμα. Με συγκίνηση και δάκρυα μέσα σε βαθειά κατάνυξη και ευλάβεια ο μέχρι χθες δούλος και σκλεται από Χριστιανούς – Τούρκους – Αρμενίους σαν αφέντης και δεσπότης. Σήκωσαν στον ώμο τους το πολύαθλο εκείνο σώμα, με θυμιατά και

λαμπάδες, με ευλάβεια και προσοχή, το οδηγούν σε έναν τάφο στο Χριστιανικό κοιμητήριο, το ενα-ποθέτουν στη μάνα γη.

Θείο όραμα

Ο γέροντας ιερέας που κάθε Σάββατο άκουγε τον πόνο και τα βασανιστήριά του και του έδινε, τον κοινωνούσε τα Άχραντα Μυστήρια, είδε στον ύπνο του τον **Όσιο Ιωάννη** τον Νοέμβριο του 1733. Του είπε ο Όσιος πως το σώμα του έχει μεί-νει με τη χάρη του Θεού μέσα στον τάφο ακέραιο, ολόκληρο, αδιάφθορο, όπως το έβαλαν στον τάφο πριν 3 1/2 χρόνια. Να το βγάλουν και θα είναι μαζί τους ως ευλογία Θεού στους αιώνες. Μετά τους δισταγμούς του ιερέα, κατά θεία παραχώρηση, ένα ουράνιο φως φωτίζει τον τάφο του Οσίου σαν πύρινος στύλος. Οι Χριστιανοί άνοιξαν τον τάφο και ω του θαύματος! Το σώμα του Οσίου βρέ-θηκε ακέραιο, αδιάφθορο και μυρωμένο με αυτή τη θεία ευωδία που συνεχίζει να έχει μέχρι σήμερα. Με πνευματική ευφροσύνη και ευλάβεια σήκωσαν, πήραν στην αγκαλιά τους αυτό το θείο δώρο, το ιερό λείψανο και το μετέφεραν στο Ναό που αγρυπνούσε ο Όσιος! Από την ημέρα εκείνη, 273 τώρα χρόνια, μπήκε το ιερό σώμα στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας του Χριστού.

Ο Οσμάν Πασάς καίει το Ιερό Λείψανο

Σε μία εσωτερική διαμάχη και σύρραξη μεταξύ Σουλτάνου και Ιμπραήμ της Αιγύπτου ο απεσταλμένος Πασάς του Σουλτάνου, Οσμάν, καίει το Ιερό Λείψανο για να εκδικηθεί τους Χριστιανούς. Το ιερό σώμα οι Τούρκοι το είδαν να παίρνει κίνηση στη φωτιά. Έντρομοι εγκαταλείπουν το ανίε-ρο έργο τους και φεύγουν. Την άλλη ήμερα μετά την αποχώρηση των Τούρκων οι Χριστιανοί ανασηκώ-νουν τις στάχτες και τα κάρβουνα και βρήκαν σκε-πασμένο ολόκληρο το ιερό σώμα. Δεν είχε πάθει τίποτε, ευλύγιστο και μυρωμένο, του έμεινε μόνο το μαύρισμα από τους καπνούς και το πύρωμα.

Τον τιμά όλη η Κεντρική Μ. Ασία (Καππαδοκία)

Όπως είδαμε ο Όσιος έζησε με εγκράτεια, αγνότητα, νηστείες, προσευχές, αρετές ξεχασμέ-νες για μας, δόξασε τον Θεό ανάμεσα σε αλλοδόξους και αλλοπίστους και ο Θεός του απάντησε δοξάζοντάς τον στον Ουρανό και στη γη. **Μπρο-στά στην Λάρνακα** που είναι το Άγιό του σώμα, παράλυτοι περπατούν, τυφλοί βλέπουν,

δαιμόνια φεύγουν, άλλες ανίατες αρρώστιες θεραπεύονται.

Όχι μόνο Ορθόδοξοι, αλλά και Αρμένιοι, Δια-μαρτυρόμενοι και Τούρκοι αιχμαλωτίζονται από τα θαύματά του. Στην από-γνωση και τη δυστυχία τους, καταφεύγουν στον Όσιο. Η γλώσσα του Οσίου σιωπά αλλά δια-λαλούν τα θαύματά του. Κοιμάται το **Ιερό Λείψανο,** αλλά κηρύττουν την παρουσία του τα θαυμα-στά γεγονότα. Γίνεται εκεί μεγάλο προσκύνημα που δεσπόζει στην κεντρική Καππαδοκία.

1922 Καταστροφή της Μ. Ασίας

Η συμπαιγνία των Μεγάλων δυνάμεων, τα τρο-μερά λάθη των Ελλήνων όπλισαν τους Σελτζούκους Τούρκους του Κεμάλ Ατατούρκ και ξεκληρίσθηκε ο **Ελληνισμός της Μ. Ασίας**. Παθιασμένοι οι Έλληνες σε Βασιλικούς και αντιβασιλικούς **– Βενιζελικούς και αντιβενιζελικούς** καίνε ο ένας το σπίτι του άλλου. Το Μέτωπο καταρρέει. Οι πολιτι-κοί της Αθήνας βγάζουν λόγους στα μπαλκόνια αντιμαχόμενοι για το ποιος είναι άξιος να κυβερ-νήσει! Ο Κεμάλ σφάζει σαν τα αρνιά τα παλληκάρια μας που τα έχει εγκλωβίσει στον Σαγγάριο ποταμό! Ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες νεκροί και αγνοούμενοι από τη συμφορά….

Μεταφορά του Ιερού Λειψάνου

Μέσα στη λαίλαπα της καταστροφής οι πρό-σφυγες που έχασαν τα πάντα, δύο χρόνια μετά την καταστροφή στην επίσημη ανταλλαγή των πληθυ-σμών Ελλάδος-Τουρκίας, πήραν το Ιερό Λείψανο, άλλα κειμήλια της Εκκλησίας και λιγοστά προ-σωπικά τους είδη και ξεκίνησαν για το δρόμο της ξενιτειάς. Από την Καισάρεια στη Μερσίνα. Από το λιμάνι της Μερσίνας με το πλοίο «Βασίλειος Δεστούνης» που ναυλώθηκε με έξοδα της οικογένειας Παπαδοπούλου, απόγονοι του οποίου μένουν στην Ελευσίνα, μεταφέρεται στην Χαλκίδα. Παραμένει εκεί ένα χρόνο και το 1925 έφθασε στο σημερινό Νέο Προκόπιο.

Δημιουργία νέου Προσκυνήματος

Το 1930 θεμελιώθηκε ο Ναός που φιλοξενεί σήμερα το Ιερό Λείψανο. Στεγάσθηκε το 1951. Το 1962 από απλός προσκυνηματικός Ναός που ήταν, με σύμφωνη γνώμη της Εκκλησίας και της Πολι-τείας, υπογράφηκε νόμος βάσει του οποίου λει-τουργεί σαν «Ευαγές Ίδρυμα», με σκοπούς που καθορίζονται στη διάταξη λειτουργίας και διαχεί-ρισης αυτού. Ιδρύθηκαν δύο μεγάλοι ξενώνες. Ο ένας για δωρεάν φιλοξενία και ο άλλος με αντίτι-μο μικρό υπέρ των σκοπών του Ιδρύματος. Άρχισε η συντήρηση και λειτουργία 5 μεγάλων Ιδρυμάτων. Δύο Ορφανοτροφείων, ενός στη Χαλκίδα και ενός στη Νέα Αρτάκη, ενός **Γηροκομείου στη Χαλ-κίδα**, Οικοτροφείου σπουδαστών, παιδικών κατασκηνώσεων για 1.000 περίπου παιδιά κάθε θερινή περίοδο κ.ά. Το πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, τα Συμβούλια όλων των Ιδρυμάτων με την προε-δρία σήμερα και την ευθύνη του **Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος, Ιστιαίας και Βορείων Σποράδων κ. Χρυσοστόμου** και με την συνδρομή όλων των πιστών φέρουν εις πέρας το μεγάλο αυτό πνευματικό και φιλανθρωπικό έργο.

Η λάρνακα ανοίγει μόνο όταν το θελήσει και το αποφασίσει ο

Όσιος Ιωάννης ο Ρώσσος

«Ο Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος, ζητάει από μόνος του να του αλλάξουμε τα άμφια. Τότε μπορούμε να ανοίξουμε και την λάρνακα» ανέφερε σε παλαιότερη διήγηση του ο **π. Ιωάννης Βερνέζος, Προϊστάμενος Ιερέας στον Όσιο Ιωάννη το Ρώσο**, στο **Νέο Προκόπι της Εύβοιας** και συμπληρώνει:

*«Η λάρνακα δεν ανοίγει όποτε εμείς θελήσουμε, αλλά μόνο όταν το θελήσει και το αποφασίσει ο **Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος.***

Πως ειδοποιεί, όμως για την αλλαγή των αμφίων του ο Άγιος;

Έρχεται, όπως διηγείται ο πατέρας Ιωάννης, σε μια καλή ψυχή και λέει στον ύπνο (σέ διάφορα μέρη, στην Ν. Υόρκη, στην Αυστραλία, στην Θεσσαλονίκη), έλα να χαιρετήσεις, είμαι ο Ιωάννης από την Ρωσία' έλα στην εκκλησία μου και να πης στον Ιερέα ήρθε ο καιρός να μου αλλάξουν τους χιτώνες.

Έτσι έγινε το 1937, το 1955, το 1977 που έγινα αποδέκτης εγώ. Επήρα εγώ τίς πληροφορίες από πιστούς.

Το 2005 ξαναζήτησε ο Όσιος να γίνει αλλαγή αμφίων μετά 28 χρόνια που πέρασαν από το 1977.

*Ο κ. Στυλιανός ξέρει ότι εδώ μαζί ξεκινήσαμε στον αγώνα. Μού είπε λευκανθήκαμε. Ο **αγαπητός Στυλιανός** είναι πολλά χρόνια στον αγώνα, και να προσεύχεσθε γι' αυτόν. Εγώ είμαι εδώ 43 χρόνια κληρικός και τρία χρόνια πρίν ως λαίκός, συνολικά 46 χρόνια και έχουμε δεί χιλιάδες και εκατομμύρια πιστούς να περνουν μπροστά από τον Άγιο Ιωάννη.*

Τί έχουμε να μαρτυρήσουμε; Τί είδαμε στις αλλαγές; Το συγκλονιστικό είπαμε είναι ότι είδοποιεί ο ίδιος! Ετσι σε μιά κοπέλα είπε:Να 'ρθής να δής το μαξιλάρι μου που θα είναι γεμάτο δάκρυα. Κλαίμε για σας τους νέους. Προσευχόμαστε ιδιαίτερα γιά σας στο Θεό να σας στηρίξη.

Όταν το 1977 ανοίξαμε και είδαμε το μαξιλάρι όλο καθαρό ήταν, όμως εδώ δίπλα στους οφθαλμούς ήταν βρεγμένο με μιά μεγάλη κηλίδα από δάκρυα. Είδαμε όλη την κεφαλή του Αγίου να κινείται, και ο Σεβασμιώτατος και οι ιερείς.

Συγκλονιστικό! Παίρνουμε την λάρνακα και ερχόμαστε σε δύο τραπέζια και βάζουμε τον Άγιο. Αυτό που σεβάστηκε ο ίδιος ο Θεός, ετίμησε και εχαρίτωσε και εδόξασε, που χάρισε το δώρο της αφθαρσίας ως την Β΄ Παρουσία...».